

Fjälltur i Kebnekaiseområdet 4 - 11 april 2001

För sjätte året i rad skulle det blir vinterfjälltur och för fjärde året skulle den gå till området kring Kebnekaise. Detta "Kebnekaise runt på åtta dagar" var alltså en motsolstur från Nikkaluokta till Vistas till Nallo till Sälka till Singi till Kebnekaise fjällstation och tillbaka till Nikkaluokta. Plus tåg och buss tur och retur Arlanda-Nikkaluokta via Kiruna.



Hela elva deltagare var anmälda till årets tur: Sven och Helene Seeman; Hasse och Monika Möller; Mats Ljungberg och Camilla Wikström; Oskar Leitner och Eva Lindgren samt Bengt Lincoln, Lena Hellgren och undertecknad (Anna Ljungberg).



Turen skulle egentligen inledas med skoter till "Lisas stuga" och därefter skidåkning vidare upp till Vistas, men p.g.a. nysnön (50 cm samma natt) kom vi inte iväg förrän sent på eftermiddagen och fick då skjuts hela vägen upp – i yrsnö och kyla för den som satt nerbäddad i släden och ännu mer kyla för den som satt på

skotern.



Kvällen i Vistas blev smått kaotisk. Dels därför att vi ännu inte fått någon rutin på vatten, eld och matlagning, men framför allt för att vi envisades med att bo 11 personer i ett rum för 10. Det motsatta rummet var förvisso ledigt, men vi fann det inte mödan lönt att "elda upp" det. Nåja, med mycket hänsynsfullt tassande och Hasse sovandes i köket redde vi upp det hela i alla fall. Vi delade också stugområdet (d.v.s. området *utanför* stugan, som tur var) med ett tiotal ylande slädhundar. Och jag kan lova er – när man smög ut på natten, vettskrämd redan från start av fjällets mörka ödslighet, då var man glad att man *visste* vem det var som ylade...



Det var en gentlemännens förening som äntrade Kebnekaise fjällen detta år. Man nästan grälade om vem som skulle få spåra i halvmeterdjup nysnö, vem som skulle få skida med den trasiga staven, vem som skulle få pulsa 800 meter efter vatten, vem som skulle få diska bort arméns oxragu i plåtbaljan, vem som skulle få bli nerstänkt av 20 liter slaskvatten, samt vem som skulle få bädda på åtta träpallar i köket.



Vår första skiddag, torsdagen, blev relativt tung, trots att det bara var 9 km upp till Nallo. Men det var som sagt uppför och det var som sagt mycket nysnö – och snögloppet bidrog väl inte till några kämpakrafter heller. Emellertid (efter den första tunga backen) kom man snart in i någon sorts lunk, och efter en dag med ståfika och mer eller mindre springlunch, nådde vi så Nallo.



Den ensliga, "ensamstående" Nallo-stugan blev mitt smultronställe i fjällvärlden (hur man nu kunde prata om smultron i denna värld av snö på alla ledder). Efter tre nätter kändes stugan som ett hem, och jag började förstå STF:s regel om max tre dygn på samma ställe. Men vi ska inte gå händelserna i förväg...



Stugvärdinnan, alias Nallo-Ulla, var en frejdig figur. "Har hon varit inne och ropat ut vädret ännu?" är en kommentar som ganska bra sammanfattar hur hon berättade för oss om solens läge över bergen, morgondagens väderutsikter eller hur och varför man egentligen blir stugvärd.



Fredagens väder var inte bättre än torsdagens, men vi styrde ändå kosan upp mot Unna Räita. Emellertid insåg till och med vi att det inte var någon idé – att vi inte skulle se vare sig Unna Räita-stugan eller några vackra berg – så efter en mycket trång vindsäcksfika (15 minuter för att få upp vindsäcken och 5 minuters fika) vände vi tillbaka ner till Nallo, där vi tillbringade eftermiddagen med plump och gurka. Sedan gjorde vi en liten tur uppför sluttningen bakom stugan och tog oss därefter ner i varierade former: så kallad telemark blandat med skråande, störtlopp (av äldsteman, såklart) och många praktfulla vurpor. Vår planerade efter-maten-tur avstyrdes dock snabbt när vi insåg att "om vi åker ut på ännu en minutur så kommer stugvärdinnan tro att vi är tokiga" (vilket förstås inte är någon garanti för att hon inte trodde det i alla fall).



Fjärde dagens morgon blev en sällsam upplevelse som höjde humöret på hela gänget. Dittills hade vi bara sett ett lager av snö på Tågkompaniets panorama-bistro, ett lager av snö på skidglasögonen under skoterfärden, ett *tjockt* lager av snö att spåra i upp till Nallo, samt snö lite varstans (i ryggsäcken, i pjäxorna, i nacken och i vantarna) under våra hurtiga småturer. Nu såg man plötsligt de spetsiga bergen runt Nallo i all sin prakt, gnistrande i solskenet mot en klarblå himmel. Vi blev lite religiösa allihop och kajkade runt redan vid 6-tiden på morgonen för att njuta och fotografera.



Vi beslutade snabbt att stanna en tredje natt i Nallo, för att till fullo kunna njuta av en dagstur till Unna-Räita-stugan. Vyerna var fantastiska (200 foton på samma fjäll) och humöret på topp, trots att mer än halva dagen gick åt till att trampa uppför berget. Allra mest fantastisk var dock nerfarten i den härliga snön. Samma natt vid 3.30 badade Nallostugan i ett trolskt månsken, och Anna-den-mörkrädda var faktiskt ute ensam i 20 minuter (och förmodligen dito minusgrader) med kameran i högsta hugg.





Söndagen visade sig bli ännu en strålande solskensdag, så en stor del av gruppen bestämde sig för att ta sig till Sälka via Reaidagglaciären, på ca 1500 meters höjd. De övriga gick den vanliga vägen ner genom dalgången. Dagens tur blev veckans bästa. Vi följde gårdagens spår nästan ända upp till Unna Räita, helt ensamma i fjällvärlden. Där påbörjades sedan den något mödosamma färden upp på glaciären, via en brant rullstensås, där ett lappkast i värsta fall kunde betyda att man tippade baklänges och drog i gång en lavin. Lunchen intogs högst upp, mellan Knivkammen och Vaktposten – både lika spektakulära. Klockan var då halv tre och vi hade åkt 7 km av 20... Men då återstod också bara nerfarten. Inte för att jag vill påstå att den var smärtfri, förstås. Ja, inte direkt smärtsam heller, men lång, ganska brant och ömsom smal, ömsom bred. Ibland kunde vi åka rakt på – alla i bredd - men ofta fick vi köra på metoden skråa-ramla-vända. Under en period fick vi till och med tvärställa skidorna och gå – för där var inte ravinen bredare än just en skidbredd. Alltsammans gjorde vi med härlig utsikt över Sälkamassivet som tonade fram i ett blåskimrande eftermiddagsljus.





I Sälka blev det bastu, och vi kunde tvätta oss ordentligt för första gången. Visserligen bara med hjälp av tvättbaljor och halvkallt vatten, men det hjälpte rätt bra. Vi lagade också gemensam middag: 48 av Bullens pilsnerkorvar och en gigantisk gryta med pulvermos.

Det onämnbare hade många namn, i vanlig ordning, även om "gå bakom busken" förlorade lite av sin poäng så där på kalfjället. Min personliga favorit var uttrycket "lufta ändan" – framför allt i vargtimmen, då luften hade en temperatur på ungefär 15 minusgrader. Men oavsett vad det kallades så skedde det max fem meter från fikasoffan, gärna framför.



Under de första fem dagarna hade vi i princip varit ensamma på fjället, eftersom vi gått längs orösade leder, men dem vi träffade i Sälkas bastu fick vi sedan dras med (eller ha riktigt roligt med) såväl i Singi och Kebnekaise som i Nikkaluokta och till och med på tåget hem till Arlanda. Det var skejtaren och hans fru (hon fem kilometer bakom), de fem fransoserna, samt den f.d. stugvärdinnan i Singi.

På måndagen hade väderleken åter svängt, och vi upplevde vår värsta dag, med vinande snö rätt in i vänster öra. Vi stapplade oss fram i kyla och total "white-out" på den isiga och alltför väl uppspårade Kungsleden, som vi nu kommit in på. Varje liten backe blev en överraskning – om det nu mest berodde på avsaknaden av kontraster i landskapet, eller på att man hade halva ansiktet inblåst i kapuschongen.



Samma kväll anlände vi till Singi-stugorna. Nu var vi som sagt inte längre ensamma, utan fick dela upp oss på flera olika stugor för att få plats. Men efter en del knotande insåg vi fördelarna: vi började prata med främmande människor, så som man ska göra på fjället.



Under tisdagen skidade vi mot Kebnekaise fjällstation. Vädret var inte strålande denna dag heller, men med lite god vilja kunde man se solen skymta fram då och då. Inte heller tyckte vi att vi behövde fika i vindsäckarna, utan nöjde oss med framför. På Kebnekaise blev det sedan bastu ännu en gång, samt god middag. El och rinnande vatten räknades också till lyxen.



Sista dagen innebar 20 km skidåkning tillbaka till Nikkaluokta, varav senare delen i ett sprillans nytt skidspår från en mötande skoter. Där blev det sedan middag, ombyte och bussfärd till Kiruna. Och under den färden var vi många som vände oss om mot Kebnekaisemassivet (där själv toppen fortfarande låg gömd i molnen) och sa: "Tänk om vi kunde få vända om och börja på nytt!"